

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОСНОВИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність ІІІ Дитячі та молодіжні служби

Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи профорієнтаційної соціально-педагогічної діяльності
Викладач (і)	Протас О. Л.
Контактний телефон викладача	(0342) 57-00-05
E-mail викладача	oksana.protas@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: особливості профорієнтаційної діяльності соціального педагога, спрямованої на допомогу школярам у виборі майбутньої професії.

Курс висвітлює теоретичні і методичні основи профорієнтаційної соціально-педагогічної діяльності, функції соціального педагога в процесі профорієнтації; зміст, напрями, сучасні форми, технології та методи її організації. Вивчення курсу сприятиме формуванню готовності здобувачів вищої освіти до профорієнтаційної соціально-педагогічної діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є – підготовка здобувачів вищої освіти до профорієнтаційної соціально-педагогічної діяльності з дітьми і молоддю для допомоги їм професійному самовизначенні.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- формування у здобувачів вищої освіти знань про структуру профорієнтаційної діяльності, її напрями, завдання, функції та підходи до її здійснення соціальними педагогами;
- розвиток практичних навичок студентів здійснювати профорієнтаційну діяльність, застосовувати сучасні ефективні форми, технології та методи її організації;
- сприяння розвитку професійних якостей конкурентоспроможного фахівця.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або в освітньому процесі, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи.

Загальні компетентності:

ЗК-5. Здатність планувати та управляти часом.

Фахові компетентності:

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси різних категорій дітей та молоді та їх сімей.

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, які сприяють адаптації та соціалізації дітей та молоді у сучасному суспільстві.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-20. Здатність до сприяння соціального захисту дітей, надання підтримки їх сім’ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

СК-23. Володіння теоретичними знаннями, уміннями та компетентностями у здійсненні профорієнтаційної роботи з різними категоріями оптантів та співпраця з різними установами та організаціями задля допомоги дітям у виборі майбутньої професії

Програмні результати навчання:

РН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв’язання професійних завдань.

РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з дітьми та молоддю, іншими фахівцями на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів фахової діяльності.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

РН 25. Здатність виявляти та розвивати здібності, креативний потенціал дітей і молоді, підтримувати їх творчий розвиток, сприяти успішній соціалізації, професійному самовизначенню.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V	231 Соціальна робота	III	Обов'язковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Профорієнтація як галузь наукових знань.	2	2	5
Тема 2. Структура та основні напрями профорієнтаційної роботи	2	2	5
Тема 3. Психолого-педагогічні основи професійного самовизначення особистості	2		5
Тема 4. Професійно обумовлена структура особистості	2		5
Тема 5. Основи професіографії та класифікації професій	2		5
Тема 6. Соціально-психологічний аналіз професійної діяльності		2	5
Тема 7. Система профорієнтаційної роботи в закладі загальної середньої освіти		2	5
Тема 8. Основні форми та методи профорієнтаційної діяльності соціального педагога		2	5
Тема 9. Професійна діагностика та профпридатність.	2	2	5
Тема 10. Координація співпраці соціального педагога з організаціями і спеціалістами, що працюють в напрямі допомоги школярам у професійному самовизначенні.		2	5

Тема 11. Самопрезентація на ринку праці і освітніх послуг		2	5
Тема 12. Розроблення і презентація проєктів профорієнтаційного змісту		2	5
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Семінарське/практичне заняття	45
	Самостійна робота	10
	Контрольна робота	45
	Максимальна кількість балів	100
Вимоги до письмових робіт	Контрольні роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі дистанційного навчання d-learn. Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. Неприпустимі плагіат та списування. Завдання, здані із запізненням без поважної причини оцінюються за шкалою, нижчою на 1 рівень.	
Семінарські заняття	Поточний контроль здійснюється через усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських\практичних занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань на семінарських\практичних заняттях проводиться за 100 бальною шкалою. Максимальна оцінка за семінарські\практичні заняття – 45 балів.	
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/05/poriadokorhanizatsii-ta-provedenniaotsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoiosvity.pdf Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота.	

Підсумковий контроль	Форма контролю – залік.
----------------------	-------------------------

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Академічна доброчесність. Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності що ґрунтується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <http://surl.li/omcveh>

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» <http://surl.li/ypfkxt>

Неформальна освіта:

Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Нормативно-правова база			
1.Закон України	«Про зайнятість населення».	URL:	
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text статті 7, 32, 33 12.			
2.Конвенція про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі			

- розвитку людських ресурсів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_057#Text
3. Концепція державної системи професійної орієнтації населення, затверджена Постановою КМ України від 17 вересня 2008 р. № 842. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/842-2008-%D0%BF>
4. Концепція профільного навчання в старшій школі. Інформ. зб. МОН України. 2003. № 24. С. 3–16.
5. Концепція профорієнтації учнівської молоді. / [Є. Павлютенков, В. Зінченко, М. Тименко, М. Янцур]. *Психолого-педагогічні новини* : інформ. бюлетень АПН України. 1994. № 3. С. 5, 7.
6. Наказ Міністерства соціальної політики України від 03.01.2013 № 2 «Про затвердження Порядку надання територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, послуг з професійної орієнтації осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-13#Text>
7. Положення про професійну орієнтацію молоді, яка навчається (1995 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-95#Text>

Основна

1. Гончарова Н. Основи професійної орієнтації: навчальний посібник; за ред. В.Моргуна. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. С. 107-110.
2. Ігнатович О. Професійна орієнтація : підручник [для студентів] / Єгорова Є. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І., Марченко І. Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В. В., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; [за ред. О. М. Ігнатович]. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 240 с.
3. Кириченко В. Психологічні основи професійної адаптації та вибору професії : навч. посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 110 с.
4. Коропецька О. Профорієнтація та профпідбір: навчальний посібник. Рек. МОН . Ів.-Франківськ: Місто НВ, 2009. 348 с.
5. Протас О.Л. Основи профорієнтаційної роботи: методичні рекомендації / автор-упорядник О.Л. Протас. Івано-Франківськ, 2021. 89 с.

Додаткова

1. Кожан Т. Професійна орієнтація : навч. посіб. Київ:КНЕУ, 2019. 214 с.
2. Конспект профорієнтаційного заняття «Професії майбутнього» : наук. - практ. реком./ Л.М. Капченко, Н.В. Савченко, Н.В. Ортікова, Н.В. Балашова, Л.Й. Літвінчук, О.В. Грамма. К. : ІПК ДСЗУ, 2017. 35 с.
- 3.Протас О. Соціально-педагогічні умови активізації професійного самовизначення старшокласників. *Вісник Черкаського університету*. 2016. Вип. № 8. С. 91– 97.
- 4.Протас О. Технологія діагностики схильності обдарованих дітей до вибору професії /Упровадження інноваційної освітньої парадигми в гірських школах Українських Карпат [колективна монографія] / За наук. ред. д. п. н. Оліяр М.П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2019. С. 375–382.

5. Професійна орієнтація старшокласників: теорія і практика: науково-методичний посібник [для вчителів] / За ред. О. В. Мельника. Київ: "Четверта хвиля", 2019. Вип. № 1. 230 с.
6. Професійне самовизначення старшокласників в умовах освітнього округу: посібник / [Гуцан Л. А. та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проблем виховання. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 219 с.
7. Професія. Кар'єра. Успіх: метод. посібник / Автор-упор. Лях Т., Малієнко Ю., Троценко Н., Цюман Т., Шеламкова А.; за заг. ред. Т. Цюман. Київ: Основа-Принт. 2015. 132 с.
8. Путівник профорієнтації : наук. - практ. реком. / Н.Г. Джинчарадзе, Л.Й. Літвінчук, Н.В. Савченко, Н.В. Ортікова, Н.В. Балашова, О.В. Грамма, М.В. Богуслав. Київ: ІПК ДСЗУ, 2018. 43 с. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/putivnyk-proforiyentaciyi-2018>
9. Теорія і практика професійної орієнтації: навч. посіб. / уклад.: Н. Г. Швець, Т. Д. Третьякова. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 272 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна служба зайнятості. Платформа профорієнтації та розвитку кар'єри. URL: <http://profi.dcz.gov.ua/tests/>
2. Державна служба зайнятості. Професійна орієнтація. <https://www.dcz.gov.ua/storinka/profesiyna-orientaciya>
3. Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com/>

Викладач
професор кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи

Оксана ПРОТАС